

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte - Petru Ursache,

judecătorii - Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Nadejda Toma, Petru Moraru,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Pavliuc Ghenadie în numele inculpatului Șebostiuc Evghenii, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 31 martie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Șebostiuc Evghenii

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 03.06.2013 - 31.03.2016;

instanța de apel: 14.10.2016 - 06.12.2016;

instanța de recurs: 31.01.2017 - 23.05.2017;

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 31 martie 2016 procesul penal în privința lui Șebostiuc Ev. învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, a fost încetat din motivul împăcării părților.

Șebostiuc Ev. a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la 3 ani închisoare, în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, la 6 ani închisoare, fără amendă și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 5 ani închisoare, iar în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, fără amendă.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Burlacu D. a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor materiale să se expună instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, la 09.03.2013, în jurul orelor 04⁴⁰ - 06⁰⁰, Șebostiuc Ev. aflându-se pe str. Cartușeva, 44, com. Durlești, mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, acționând cu intenție directă, tainic, prin acces liber, a pătruns, în automobilul de marca/model "Vaz 2107", cu n/î MAI 1246, care era parcat pe aceeași stradă și

care venise la chemare împreună cu echipajul de reacționare rapidă RPS „SCUT”, de unde a sustras o stație radio de model „ICOM IC-F111”, la prețul de 4 101 lei, care aparținea regimentului „SCUT”, după care cu bunul sustras a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând părții vătămate o daună în proporții considerabile.

Tot el, în perioada de timp de la 24.04.2013, ora 19⁰⁰ până la 25.04.2013, ora 07³⁰, împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane necunoscute, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns prin geam în apartamentul nr. 16, a blocului locativ din str. Alba Iulia, 8/2, mun. Chișinău, de unde a sustras pe ascuns o armă de vânatoare cu țeava lisă de model „TOZ-54”, calibrul 12x70 mm, nr.33575, la prețul de 300 dolari, care conform cursului valutar a BNM constituia 3 600 lei, 25 cartușe încărcate la prețul de 150 lei, un cuțit de la armă cu teacă la prețul de 300 lei, un penal pentru curățarea armei de vânatoare la prețul de 150 lei, ce aparțineau lui Jardan I., cauzându-i o daună în proporție considerabilă, în sumă totală de 4 200 lei.

Tot el, având intenția comiterii unui act de huliganism, la 30.04.2013, în jurul orelor 19⁰⁰ - 19³⁰, fiind în stare de ebrietate, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând un cinism și obraznicie deosebită, s-a apropiat de barul „Cascaid” din mun. Chișinău, com. Durlești, str. Cartușa, 48 „A” cu o armă de vânatoare de model „TOZ 54” încărcată, la brâu purtând o curea vânatoare cu cartușe, exprimându-se cu cuvinte necenzurate în prezența mai multor persoane, a îndreptat arma în direcția Ofițerului operativ de sector al poliției din cadrul CPs Buiucani, mun. Chișinău, Gasan Gh., care încerca să curme acțiunile lui și a efectuat o împușcătură în pământ, întrerupând activitatea barului pe o perioadă îndelungată.

Tot el, la 06.06.2014, în jurul orelor 02⁵⁰, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns, prin deteriorarea gratiilor de la geam, în apartamentul nr. 3, situat pe str. Braniștei, 7/3, mun. Chișinău, de unde a sustras în mod deschis bani în sumă de 250 lei din portmoneul lui Burlacu A. și geanta lui Burlacu D., în care se aflau mijloace bănești în sumă de 1 500 lei și 70 de euro, echivalentul conform ratei oficiale a BNM a 1 350 lei, portmoneu în care se aflau cardurile bancare de la SA „VictoriaBank”, SA „EuroCreditBank” și SA „Banca de Economii”, toate pe numele lui Burlacu D., acte pe numele acestuia, precum și cheile de la automobil și de la apartament, un inel de căsătorie din aur la preț de 3 000 lei, un telefon mobil de marca/model „iPhone 4S” la preț de 6 000 lei, în care se afla cartela SIM cu nr. 0(79) 991974, o tabletă de model „iPod Mini” cu IMEI 358677050944035, la preț de 10 500 lei și cu bunurile sustrase, în pofida faptului că a fost strigat de către Burlacu A. să se oprească, a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzând părții vătămate Burlacu D. o daună materială considerabilă, în sumă totală de 22 600 lei.

3. Împotriva sentinței la 21 iunie 2016 a declarat apel inculpatul Șebostiuc Ev., care a solicitat, repunerea în termenul legal de declarare a cererii de apel, casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare pe capătul de învinuire

prevăzut de art. art. 187 alin. (2) lit. d), f) și 287 alin. (3) Cod penal, din lipsa în acțiunile ultimului a elementelor constitutive ale infracțiunii, iar pe capătul de învinuire prevăzut de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, să-i fie aplicat o pedeapsă non-privativă de libertate.

În motivarea apelului declarat, inculpatul a menționat că, fiind audiați martorii Cebtoru Sv., Florea L. și Leancă M. nu au confirmat în ședința de judecată faptul, precum că el ar fi comis acte de huliganism cu aplicarea armei.

Totodată, declarațiile date de către martorii indicați nu sunt în contradicție și confirmă declarațiile date de către dânsul.

Urmărirea penală a fost efectuată superficial privind examinarea tuturor circumstanțelor săvârșirii infracțiunii date. După cum este stabilit urmărirea penală pe prezenta cauză penală a fost efectuată unilateral și în neconcordanță cu normele legii procesuale penale, poartă un caracter de presiune asupra persoanei ce contravin normelor legii penale, ce are scopul să apere persoana, cât și drepturile și libertățile acestuia.

Astfel, inculpatul a considerat că, organul de urmărire penală a pus la baza învinuirii lui niște probe contradictorii, dobândite prin metode de constrângere, violarea drepturilor și libertăților persoanei, în mare măsură pe declarațiile martorilor, care n-au arătat vinovăția lui în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. d), f) și 287 alin. (3) lit. d) Cod penal.

Pe capătul de învinuire privind sustragerea stației radio din automobilul colaboratorilor de poliție, inculpatul a considerat că, la aplicarea pedepsei penale instanța de judecată urma să țină cont de totalitatea circumstanțelor atenuante stabilite în cauză penală, cum ar fi: căința sinceră; contribuirea activă la descoperirea infracțiunii. Totodată, urma a fi luat în considerație personalitatea inculpatului, care se caracterizează pozitiv, la evidența medicului narcolog nu se află. În cauză nu au fost stabilite careva circumstanțe agravante. Situația familie sale este grea, fiind orfan, ambii părinți fiind decedați. Oficial nu este angajat în câmpul muncii, însă activează ocazional la lucrări de reparare a automobilelor.

Adițional, inculpatul a menționat că, este căsătorit și are la întreținere un copil minor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, apelul declarat a fost respins ca fiind depus peste termen, fiind menținută fără modificări sentința.

Termenul executării pedepsei închisorii stabilite inculpatului urmând a fi calculat din momentul reținerii.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, potrivit materialelor cauzei, sentința contestată a fost pronunțată integral la 31.03.2016, în ședință de judecată deschisă, fiind înmânată copia acesteia la data de 01.04.2016 procurorului și avocatului, fapt confirmat prin recipisele anexate (f.d. 206-207), cu contrasemnarea tuturor participanților. Inculpatului Șebostiuc Ev. i-a fost expediată copia sentinței la data de 01.04.2016 (f.d. 208), însă, inculpatul a depus

apelul la 21.06.2016 (f.d. 215-219), adică peste termenul prevăzute de art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, fără a prezenta temeiurile întârzierii și fără a solicita repunerea în termen.

Instanța de apel a mai menționat că, inculpatul a fost informat despre data, ora și locul deliberării sentinței, fapt confirmat prin recipisa contrasemnata de către ultimul, prin care este menționat faptul că, este citat pentru 31.03.2016, ora 15⁰⁰, bir. 508, str. Mihai Viteazul, 2, mun. Chișinău (f.d. 188, vol. III).

Potrivit art. 403 din Codul de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că, întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Astfel, instanța de apel a conchis că, soluția de respingere a apelului pe motiv că, este depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare în fapt și în drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat legal.

În același context, instanța de apel a menționat că, participanții la proces care au lipsit atât de la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu au fost informați despre adoptarea sentinței pot declara apel peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale, potrivit alin. (1) art. 404 Cod de procedură penală.

Potrivit materialelor cauzei (f.d.209, vol.III), sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 31.03.2016 a devenit definitivă, la 22.04.2016 și a fost expedită pentru executare (f.d. 210, vol.III).

Reieșind din cele stabilite având în vedere datele obiective ale speței, instanța de apel a considerat oportun de a respinge ca fiind depus peste termen apelul declarat.

6. Împotriva hotărârilor nominalizate declară recurs ordinar avocatul Pavliuc Gh. în numele inculpatului, care, invocând temeii de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care, să fie dispusă aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde prin prisma aplicării prevederilor Legii Nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM.

În motivarea recursului declarat, autorul invocă argumente similare celor indicate anterior în apel de către inculpat, *descrise la pct. 3. al prezentei decizii*, suplimentar menționând că, la 09.09.2016 în Monitorul Oficial nr. 293-305 a fost publicată Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM. Prezenta lege se aplică condiționat, exclusiv și persoanelor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă, căința sinceră și a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune

pentru care a fost condamnat. Reieșind din cele expuse, partea apărării consideră că în speță sunt întrunite toate condițiile pentru a fi admis prezentul recurs.

Adițional, recurentul menționează că, la 31.03.2016, inculpatul a lipsit de la pronunțarea sentinței, în cazul dat nici nu a fost informat despre adoptarea sau redactarea acesteia.

Copia sentinței a primit-o ulterior și atunci a aflat că în privința lui este aplicată pedeapsa cu închisoarea, de aceea a solicitat ca apelul în cauză să fie repus în termen.

6.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, or, raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, în coroborare cu dispoziția art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, rezultă că lipsesc temeiuri de drept privind casare hotărârii contestate.

Concomitent, acuzatorul de stat a menționat că, potrivit jurisprudenței CtEDO, dezavantajarea unei părți față de alta, în situația în care instanța extinde termenul legal de contestare a unei hotărâri judecătorești definitive, se face atingere principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 CoEDO (*cauza Chirea vs. Republica Moldova*).

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de fond din 22.03.2016, judecarea cauzei a avut loc în prezența inculpatului și avocatului acestuia, iar președintele ședinței a anunțat că deliberarea și pronunțarea sentinței va avea loc la 31.03.2016 (f.d. 173-174, 183-187, vol. III).

La data pronunțării sentinței nimeni din participanți nu s-au prezentat (f.d. 189, vol. III).

Ulterior, la 21.06.2016 împotriva sentinței de condamnare a declarat apel inculpatul (f.d. 215 - 219, vol. III).

Prin decizia instanței de apel din 06.12.2016, apelul a fost respins ca fiind depus peste termen.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că, "*Inculpatului Șebostiuc Ev. i-a fost expediată copia sentinței la data de 01.04.2016 (f.d. 208), însă, inculpatul a depus apelul la 21.06.2016 (f.d. 215-219), adică peste termenul prevăzute de*

art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, fără a prezenta temeiurile întârzierii și fără a solicita repunerea în termen”.

Verificând în continuare conținutul deciziei contestate, Colegiul penal constată că instanța de apel prematur s-a expus asupra tardivității apelului declarat de către inculpat precum și asupra netemeinicii repunerii acestuia în termenul legal, or, apelantul a solicitat repunerea în termen, indicând că, *”La 31.03.2016, a lipsit de la pronunțarea sentinței, în cazul dat nici nu a fost informat despre adoptarea sau redactarea sentinței. Copia sentinței a primit-o ulterior și atunci a aflat că în privința lui este aplicată pedeapsa cu închisoare, de aceea este necesar ca apelul în cauză să fie repus în termen”* (f.d. 219, vol. III).

Astfel, în urma analizei materialelor cauzei, Colegiul penal reține că, la 01.04.2016, lui Șebostiuc Ev. i-a fost expediată copia sentinței în limba de stat (f.d. 208, vol.III), însă ulterior, la 06.10.2016, i-a fost expediată prin scrisoare recomandată copia sentinței tradusă în limba rusă (f.d. 220, vol. III).

Prin urmare, termenul de declarare a apelului pentru inculpat, care este vorbitor de limbă rusă, urma să curgă de la momentul recepționării copiei sentinței traduse, adică de la 06.10.2016.

Generalizând cele menționate supra, Colegiul constată, că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a respectat cerințele de judecare a apelului prevăzute în art. 414 Cod de procedură penală, precum și nu a ținut cont de dispozițiile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, prin urmare temeiul invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume hotărârea adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, persistă în cauză.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, argumentându-și clar concluziile în decizia adoptată.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Pavliuc Ghenadie în numele inculpatului Șebostiuc Evghenii, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Șebostiuc Evghenii și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 22 iunie 2017.

Președinte
Judecătorii

Petru Ursache
Constantin Alerguș
Ghenadie Nicolaev
Nadejda Toma
Petru Moraru